

การศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มสหวิทยาเขต
ท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
A study of the effectiveness of building management of secondary schools
Saha Wittaya Tha Bo Group Under the jurisdiction of
the Nong Khai Secondary Educational Service Area Office

วรรณัฐ นามปัญญา*¹ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์²
Woranat Nampanya*¹ Noppong Bunyajitradulya²

^{1,2} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี

^{1,2} Department of Educational Administration, Faculty of Educational Administration, Ratchathani University, Thailand

*Corresponding author's e-mail: satit18112519@gmail.com *¹

Received: January 24, 2024

Revised: May 06, 2024

Accepted: May 14, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มสหวิทยาเขตท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน เลือกแบบ
เฉพาะเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความ
เที่ยงตรง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานอาคารสถานที่
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการใช้
อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลการใช้
อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการ
จัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2. แนวทางการพัฒนาการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอแก่บุคลากร รองลงมา คือ
ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มาปรับปรุงให้อีกและสะดวกต่อการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
ต่อไป ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุครุภัณฑ์ ดำเนินการตามกฎระเบียบทั้งก่อนใช้และหลังใช้งาน ผู้บริหารจัด
ให้มีการแก้ไข ปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ชำรุดทรุดโทรมให้ใช้ได้ดังเดิม และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย
ที่สุด ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การบริหารงาน; อาคารสถานที่

Abstract

The purpose of this study is to investigate the effectiveness of building management. A sample of 127 people was selected using a purposive sample design. The research instrument is a 5-level rating scale questionnaire with a reliability (IOC) between 0.67 and 1.00. The confidence value is 0.97. Statistics used in data analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results found that: 1) The current condition of the study of the effectiveness of building management in secondary schools according to teachers' opinions. The overall picture is at a high level in every aspect. The most important aspect is the use of buildings and the environment, followed by the aspect of controlling the buildings and the environment. Evaluation of building use and environment Maintenance of buildings and environment, and the aspect with the lowest level is construction of buildings and environment. 2) Guidelines for developing the effectiveness of building management include: Arrange adequate facilities in the building and environment, followed by the results of the assessment of the use of the building and environment. To improve the use of buildings and the environment Appoint a committee to inspect supplies according to the rules and regulations and arrange for corrections, improvements, and repairs to dilapidated buildings, premises, and surroundings so that they can be used well and in the least amount possible. School personnel and the community participate in the planning process.

Keywords: guidelines for developing, academic administration, administrator

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาเยาวชนของชาติ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติในอนาคต การศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด หนึ่งในสิ่งสำคัญคือต้องมีการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อสนับสนุน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนด ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการปลูกฝังและ พัฒนากิจกรรมนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) รวมทั้งสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีแนวทาง การดำเนินการให้สถานศึกษาจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนมิได้หมายถึง อาคารสถานที่ หรือห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นสภาพหรือสภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จำแนกเป็น 3 ลักษณะคือ สภาพแวดล้อม ที่เป็นรูปธรรมหรือทางกายภาพ หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งจัดเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ ได้อย่างรวดเร็ว ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมหรือทางจิตภาพ หมายถึง คุณค่าหรือสิ่งยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคม ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติไม่ว่าจะเป็นตัวเองหรือของคนอื่นก็ตาม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับผู้เรียนและผู้สอน และสภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ของมนุษย์

ซึ่งมีอิทธิพลและส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้นจะเป็นไปในรูปแบบของกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศใน ชั้นเรียน สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ (สุรัชย์ สัมโย, 2557) สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสำคัญต่อการทำงาน ซึ่งจะเห็นได้จาก องค์กรใดที่มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมใน การทำงานดีย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ดังนั้น องค์กรสมควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อให้ เอื้ออำนวยต่อการทำงานสภาพแวดล้อมที่ดีและสวยงามนั้นมีผลต่อจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สำหรับสภาพแวดล้อมบริหาร และด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมในการทำงานจะช่วย ทำให้งานประสบความสำเร็จเกิด ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (วิบูลย์ เปี่ยมอุดมสุข, 2556) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญ ประการหนึ่ง ตามนโยบายปฏิรูปโรงเรียน เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ว่าต้องมีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมี ความสุข มุ่งเน้นการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและปลูกฝัง เรื่องความสะอาด ความมีวินัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรักสามัคคีรวมทั้งการจัดให้โรงเรียนมีความร่มรื่น มีต้นไม้ แหล่งน้ำ บ่อน้ำไร้ฝุ่น ไร้มลภาวะซึ่งแนวนโยบาย ดังกล่าวมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อันผู้เรียน บรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นไม่ว่าจะจัดในห้องเรียน บริเวณโรงเรียนและรอบ ๆ โรงเรียน ล้วนเป็นสภาพแวดล้อมที่มีผล ต่อการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดีงามให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนได้ทั้งสิ้น ในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ดี ได้แก่ การ จัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่เอาไว้ฝึกการทำกิจกรรมการเรียนการสอน มีห้องสมุดไว้เป็นแหล่งเรียนรู้ มีพื้นที่สีเขียวและ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียง และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี มาตรการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของนักเรียน ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการจัดให้กับผู้เรียนด้วย (สายฝน สุวรรณรินทร์, 2553)

อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันมักพบปัญหาในการ บริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จากรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม พ.ศ. 2554 - 2558 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2560) ได้ เสนอแนะว่าควรมีการ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้และสถานที่ให้เพียงพอ ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ให้ เอื้อต่อการเรียนรู้โดยจัดพื้นที่ในห้องเรียนสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับรายงานการ ประเมินตนเองของ สถานศึกษาโรงเรียนทพทันอนุสรณ์ พบว่า มีจุดควรพัฒนา คือ ปรับปรุงซ่อมแซม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้มีความ สะอาดร่มรื่น พร้อมทั้งดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น แหล่งเรียนรู้ของชุมชนอย่างยั่งยืน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันได้ตลอดเวลา ทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และรวมไปถึงหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงและจากรายงานของโรงเรียน สรุปรายการประจำปี 2565 โครงการพัฒนาปรับปรุงสถานที่และสิ่งแวดล้อม พบว่า ขาดอุปกรณ์ในการบำรุงรักษา และการ ควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

ดังนั้น สถานศึกษาภายใต้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารงานอาคารสถานที่ และ สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ ถูกต้องตามหลักวิชาการ เกิด ประโยชน์สูงสุด เพื่อสร้างความประทับใจความพึงพอใจ ให้แก่ผู้รับบริการ อันได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนและสังคม โดยรอบที่มีความเอาใจใส่ ดูแล ให้มีความสำคัญกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อันเป็นสิ่งที่บ่งชี้ คุณภาพด้านการศึกษา รวมไปถึงภาพลักษณ์และประสิทธิภาพในการบริหารงานของ สถานศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ดี การบริหารอาคารสถานที่เกิดปัญหาในเชิงการปฏิบัติ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาบางคนไม่ศึกษารายละเอียดให้เข้าใจ ทำให้ การดำเนินการจัดการบริหารด้านอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนขาดความต่อเนื่องทำให้บรรลุตามเป้าหมายไม่เกิด การพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกครุขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงในหลักการบริการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม รวมถึงครูที่ได้

รับผิดชอบในงานด้านอาคารสถานที่นั้นต้องรับผิดชอบงานในส่วนอื่น ๆ ที่โรงเรียนมอบหมายอีกด้วย จนไม่มีเวลาที่จะจัดการกับปัญหาด้านการจัดการด้านอาคารสถานที่ได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งผู้บริหารไม่ประสานความร่วมมือเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาอย่างจริงจัง การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ภายในโรงเรียนจึงไม่บรรลุตามเป้าหมายได้

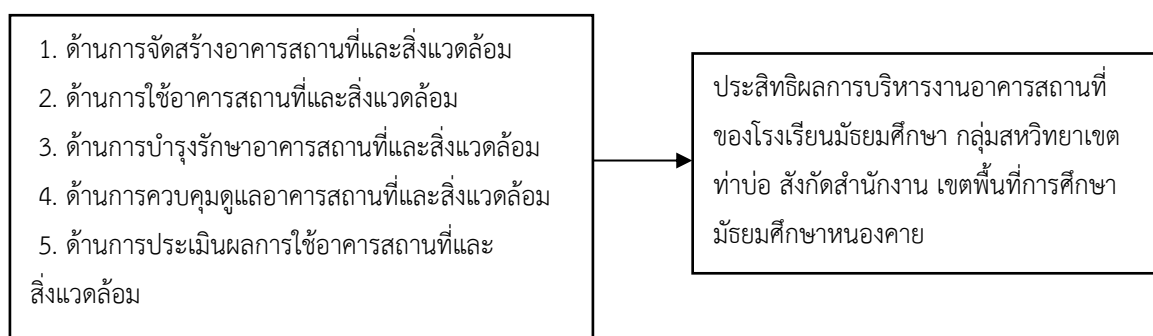
จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการบริหารและการวางแผนพัฒนาการบริหารงานด้านอาคารสถานที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของประสิทธิภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าการบริหารงานอาคารสถานที่ และได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดจาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547, อ่างในอภิสิทธิ์ พรหมศิริ, 2565) จำนวน 5 ด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกเป็น 6 โรงเรียน ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 6 คน ครู จำนวน 184 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 190 คน คนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขต

ทำบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำนวน 6 โรงเรียน จำนวน 127 คนประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 6 คน ผู้บริหารเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติผู้บริหาร ครู จำนวน 121 คน เปิดตารางเครื่องชี้และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงในธีรวิฑูมิ เอกะกุล, 2553) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ 1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการพัฒนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert's scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สำหรับแบบสัมภาษณ์ได้นำผลจากการวิเคราะห์ตามขั้นตอนที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาคำตอบแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตรกับผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน 2.2 สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และการใช้ภาษา (Wording) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด (Index of item objective: IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ 2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากรผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จากนั้นหาคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90 และ 2.5 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป 2.6 แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการหาคำตอบแนวทางการพัฒนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร โดยนำผลการ วิเคราะห์เชิงปริมาณมาตั้งคำถามสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาในลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดำเนินการโปรแกรม Google form เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับอีเมลแบบสอบถามตอบกลับทั้งหมด 164คน คิดเป็นร้อยละ 90.60

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจัดระเบียบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปดังนี้ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2. ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่ม สหวิทยาเขตไตรมิตร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 121) 3. ข้อมูลแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร โดยนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในรูปตารางและบรรยายประกอบ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาสภาพแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.40	0.70	มาก
2	ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.40	0.68	มาก
3	ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านการ	4.38	0.64	
4	พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.36	0.67	มาก
5	ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.48	0.62	มาก
6	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.45	0.62	มาก
7	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.45	0.60	มาก
	รวม	4.42	0.61	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวมาก มีค่า ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่า ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านที่ 7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีค่า ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ด้านที่ 6 ด้านการนิเทศการศึกษา มีค่า ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่า ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่า ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.70) และ ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่า ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.67) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่า ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.64)

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ มีกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา คือ ครูมีการศึกษา รวบรวม และทำความเข้าใจการใช้สื่อ และเทคโนโลยี เว็บไซต์หน่วยงานราชการ และเอกชน ที่มีมากมายในอินเทอร์เน็ต ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา คือ มีการวางแผนการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การดูแลบำรุงรักษา และการจัดเก็บ และปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอย่างรู้คุณค่าและดูแลรักษาเป็นอย่างดี

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ มีการขอความร่วมมือขอใช้แหล่งเรียนรู้ ของหน่วยงานด้านการศึกษาทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อขอใช้เป็นแหล่งเรียนรู้มีค่า

5. ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ มีการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดวิธีการวัดผล และ เครื่องมือในการวัดผล สอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ตามปกติ และแบบคละชั้น

6. ด้านการนิเทศการศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การวางระบบการนิเทศการศึกษาให้สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงของโรงเรียน

7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีการตรวจสอบผลการประเมินคุณภาพและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพ แต่ละรอบการประเมินคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

การอภิปรายผล

ผลของการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายผล ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะการวัดและประเมินผล ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรจัดและประเมินผู้เรียนให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติหรือ คุณธรรม จริยธรรม ในการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนอาจใช้วิธีการวัดและประเมินผลโดยการ ประเมินการปฏิบัติ (Performance assessment) ซึ่งผู้เรียนต้องปฏิบัติพฤติกรรมให้สมบูรณ์ ตามที่ผู้ประเมินต้องการจะวัด หรือใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) ซึ่งเป็นการประเมินผลที่ นอกจากผู้เรียนจะต้องปฏิบัติพฤติกรรมให้สมบูรณ์ตามทุ้ประเมิน ต้องการแล้ว พฤติกรรมนั้นจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สำคัญจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน และเป็นจริงตามสภาพของชีวิตในการประเมินผลมีวิธีให้เลือกมากมายวิธีครู ผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม และผลที่ได้จะเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันต์ฤทัย นามมาลา แลคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการตรวจสอบผลการประเมินคุณภาพและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพ แต่ละรอบการประเมินคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ระบุให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดพร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

สถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธาภรณ์ คล้ายแก้ว (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะการให้ความช่วยเหลือแนะนำหรือปรับปรุง หรือการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตนเองได้ เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพพัฒนาความสามารถของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันต์ฤทัย นามมาลา แลคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ผลการวิจัย พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดทำหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีปัญญา มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้ วิธีการ รูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการจัดทำหลักสูตร และหรือพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นคนดี คนเก่ง มีปัญญา มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดการเรียนรู้อยู่ด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสม ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ที่ทันต่อยุคสมัยโดยการใช้สื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีสุคนธ์ คุณนาเอก (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การจัดการศึกษาของชาติไม่ว่าระดับใดมุ่งเน้นพัฒนานคนในชาติให้มีคุณลักษณะ และศักยภาพที่เหมาะสมกับความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีหลักสูตรเป็นพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ ต้องการอันจะส่งผล โดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญยิ่ง ต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชัญพิชา จันทา (2563) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก การวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกันต์ฤทัย นามมาลา แลคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติมสาระแกนกลางกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายด้านการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับ พัชัญพิชา จันทา (2563) ได้ศึกษาแนวทางการ

บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ควรมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยนำชุมชน หน่วยงานราชการ และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้ความรู้ หรือแหล่งเรียนรู้ เป็นการลดภาระครู และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับตรีสุคนธ์ คุณาเอก (2563) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ควรมีการขอความร่วมมือ และเปิดรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ เอกชน ผู้ปกครอง หรือชุมชน และ องค์กรต่าง ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับอัยลดา บุญวัฒน์ (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1 ด้านที่ 4 บทบาทการนิเทศ โดย ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยการนิเทศ ใช้สื่อ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ปรึกษา

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ หรือข้อมูลเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และจัดทำทะเบียนฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับ กันต์ฤทัย นามมาลา แลคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ หรือข้อมูลเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

5. ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ควรมีการสะท้อนผลการนิเทศเบื้องต้นในทันที เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน โดยอาจมีการนิเทศเพิ่มเติมหรือนัดหมาย เพื่อให้ข้อมูลขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการผู้ให้การนิเทศ สอดคล้องกับ กันต์ฤทัย นามมาลา แลคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลเพื่อการศึกษา มีการนิเทศเบื้องต้นในทันที เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน

6. ด้านการนิเทศการศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ควรมีการสะท้อนผลการนิเทศเบื้องต้นในทันที เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน โดยอาจมีการนิเทศเพิ่มเติมหรือนัดหมาย เพื่อให้ข้อมูลขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการผู้ให้การนิเทศ สอดคล้องกับ กันต์ฤทัย นามมาลา แลคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่าควรมีการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศติดตามประเมินผล และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา

7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ควรมีการสะท้อนผลการประเมินคุณภาพแต่ละตัวชี้วัด เพื่อนำเข้าสู่การพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับ ภัทรภรณ์ คล้ายแก้ว (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ควรมีการสะท้อนผลการประเมินคุณภาพแต่ละตัวชี้วัด เพื่อนำเข้าสู่การพัฒนา

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้ออกองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาให้ทันสมัยให้รอบด้านอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับบริบทและสนองความต้องการของผู้เรียน และทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง ควรให้มีการนำหลักสูตรเดิมมาวิเคราะห์ และแก้ไขให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ให้ทันยุคทันสมัย ด้วยโปรแกรมต่าง ๆ นำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด และ ควรให้โรงเรียนควรมีการเน้นการมีส่วนร่วมของครูและทุกฝ่ายให้ร่วมมือกัน เพื่อร่วมแรงร่วมใจกันในการสร้างสรรค์ประโยชน์ให้เกิดกับผู้เรียนให้มากที่สุด

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาเทคนิควิธีการสอน แบบ Active learning อย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างทักษะที่หลากหลาย เพื่อสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ให้เกิดการอยากเรียนรู้ ที่ไม่น่าเบื่อหน่าย ให้เกิดความสุขสนุกสนาน และมีบรรยากาศที่ดีในการเรียน ควรจัดครูผู้สอนให้ตรงกับสาระการเรียนรู้ และให้มีครูครบชั้น และงดภาระงานครูให้น้อยลง เพื่อจะได้มีเวลาสอน และเตรียมการสอน รวมถึงมีการผลิตสื่อนวัตกรรมมากขึ้น และ ควรให้โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”

3. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานได้อยู่เสมอ และพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ให้ทันยุคทันสมัย เพื่อพัฒนาก้าวทันโลกในยุคปัจจุบัน ควรมีการจัดอบรม ส่งเสริมการให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่เสมอ และ ควรให้โรงเรียนควรมีการพัฒนาตัวเองให้ทันสมัย คุ้มค่า คุ้มเวลา คุ้มทุน รัฐบาล ให้เกิดการเรียนรู้ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และร่วมมือกับภายนอก เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา เช่น อบต. องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ควรสำรวจ และเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สนใจได้เข้ามาใช้ เยี่ยมชม ดูความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาการของโรงเรียน และควรให้โรงเรียนสร้างเครือข่ายทางการศึกษากับ หน่วยงาน องค์กรเอกชนต่าง ๆ ให้เกิดความคุ้มค่า และเข้าไปเยี่ยมชมได้จริง

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ควรเน้นให้ครูวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ไม่ควรปล่อยปะละเลย หรือมองข้ามและมีการประเมินอย่างหลากหลาย เพราะนักเรียนมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน เพื่อความเสมอภาคกัน ควรจัดให้ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีหลากหลาย ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และ ควรให้โรงเรียนควรเน้นประโยชน์สูงสุด โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. ด้านการนิเทศการศึกษา ควรพัฒนาตัวเอง จากผลตามการนิเทศ และพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ควรมีการนิเทศและติดตามการเรียนการสอนโดย ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ครูทุกคน แบบไม่เลือกปฏิบัติ อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันในการจัดการเรียนการสอน และควรให้โรงเรียนมีการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน นำปัญหานั้นมาปรึกษาหารือกับคณะครู และกรรมการสถานศึกษา และชุมชนการเรียนรู้ เพื่อทำการ PLC เพื่อแก้ปัญหา

7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ควรทำงานประกันคุณภาพให้เป็นงานประจำ และต้องทำอย่างต่อเนื่องและตามสภาพจริง มีการแบ่งงาน ขอบข่ายงานอย่างชัดเจน เพื่อการรองรับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ควรสร้างความเข้าใจในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และนำวิธีการในการดำเนินงานประกันคุณภาพ แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จของแต่ละโรงเรียนมาวิเคราะห์และเผยแพร่ต่อไป และควรให้

โรงเรียนควรมุ่งคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใด ไม่ควรไปเน้นงานอื่นๆ นอกจากการสอน เพิ่มเรื่องที่สนับสนุนคุณภาพ ว 1 เช่น การเรียนรู้ให้นักเรียน และครอบครัว ภาวะชุมชน (บริบท)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติม สาระแกนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ นโยบายด้านการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาประเทศ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยนำชุมชน หน่วยงานราชการ และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้ความรู้หรือแหล่งเรียนรู้ เป็นการลดภาระครู และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีการขอความร่วมมือ และเปิดรับความช่วยเหลือจาก หน่วยงานราชการ เอกชน ผู้ปกครอง หรือชุมชน และ องค์กรต่าง ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ หรือข้อมูลเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และจัดทำทะเบียนฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการรายงาน ผลการวัดผลประเมินผลผู้เรียน และเทียบโอนวิชาเรียนตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการสะท้อนผลการนิเทศเบื้องต้นในทันที เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน โดยอาจมีการนิเทศเพิ่มเติมหรือนัดหมาย เพื่อให้ข้อมูลขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการผู้ให้การนิเทศอยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ควรมีการสะท้อนผลการประเมินคุณภาพ แต่ละตัวชี้วัด เพื่อนำเข้าสู่การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขต ไทรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.2 ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไทรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

3.3 ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการนำแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไทรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กันต์ฤทัย นามมาลา แลคณะ. (2560). *ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. ปรินญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). *การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ตรีสุคนธ์ คุณาเอก. (2563). *แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. การศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เดือนใจ ไพคานาม. (2553). *สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี)
- ธีรวิฑู เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัททรนสาร จำกัด.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2555). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พัชญ์พิชา จันทา. (2563). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครนายก*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภัทรภรณ์ คล้ายแก้ว. (2561). *ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13 ปี การศึกษา 2561 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วิศิษฐ์ ชาญสุข. (2559). *การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). *เยาวชนกับการมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อนุชิต สุขกลี (2560). *การศึกษามหาบัณฑิตการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อัยลดา บุญวัฒน์. (2562). ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.

Cronbach, L. J., & et al. (1980). *Toward Reform of Program Evaluation*. San Francisco: Jossey-Bass.

